

GIDA EMPERYALİZMİ

Ahmet ATALIK*

Açlığın nedeni tarımsal üretim yetersizliği değil

Gıda krizi ve gıda fiyatlarında görülen hızlı artış 2007 yılındaki en önemli olaylardan sadece biriydi. Gıda krizi ve gıda fiyatlarındaki hızlı artış süreci içerisinde dünya nüfusunun artıyor olmasına, küresel ısınmadan kaynaklı kuraklık ve seller, kimi ülkelerin ekonomilerinde görülen gelişme sonucu bitkisel ürünlerden hayvansal ürünlere kayan beslenme tercihleri gibi nedenlere bağlanılmaya çalışıldı.

Dünya nüfusu birden bire artmadı ki ani bir kargaşaya neden olsun. Dünyaya yılda yaklaşık 90 milyon yeni insan dahil oluyor. Üstelik, dünyanın şu anki nüfusunu da gelecek nesilleri de besleyebilecek kadar tarımsal üretim yapılıyor. Kuraklık ve sellerin, özellikle ihracata yönelik üretim yapan ülkeleri etkilediği bir gerçektir. Ancak, gıda krizinin ve fiyatların artmasının en önemli sorumlusu bunlar mıydı, bu konuya açıklık getirmeye çalışacağız.

Dünya nüfusunun yarıdan fazlasının temel besin kaynağı buğdaydır. Az gelişmiş ülkelerde ise yaygın olarak pirinç tüketiliyor. Dünya stoklarında 2007 yılı sonu itibarıyla 116 milyon ton buğday bulunuyordu; Türkiye gibi 6 ülkeyi doyurabilecek buğday stoku mevcut idi. Dünyada 78 milyon ton pirinç stoku vardı; Türkiye gibi 140 ülkeyi doyurabilecek düzeyde idi.

Görüldüğü üzere dünyada üretim yetersizliğinden kaynaklı bir sorun yok. Buna karşın dünyada her gün 25 bin kişi doğrudan açlıktan ölüyor ve 862 milyon kişi hâlâ aç yaşıyor. Afrika açlıkla savaşıırken Amerika obezlerine çare arıyor!

* TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şube Başkanı

George W. Bush: "Gıda fiyatlarının artmasının sorumlusu Hindistan ve Çin"

ABD Başkanı Bush, yaşanan gıda krizi ve gıda fiyatlarındaki hızlı artışın sorumluları konusuna ilginç bir yaklaşım sergiledi. Bush, Missouri eyaletindeki interaktif bir oturumda Hindistan ve Çin gibi ülkelerdeki ekonomik kalkınmaların halklarının daha iyi beslenme yönündeki talebi arttırdığını belirtti. Şu ilginç analizle de görüşünü destekledi, "Hindistan'da orta direk olarak adlandırılan 350 milyon insan var. Hindistan'ın orta direği bizim tüm nüfusumuzdan daha fazladır. Bu insanların ekonomik durumu iyileştikçe, daha iyi beslenmeye ve daha kaliteli gıdaya yöneliyorlar. Talepteki artış gıda fiyatlarının hızlı artmasına neden oluyor."

Bush'un bu açıklamasından ABD'deki obezlerin aşırı gıda tüketimlerini sürdürebilmeleri için Hindistan gibi ülkelerdeki zavallı insanların aç yaşamaya devam etmelerini istediği anlaşılıyor. Bu da en uygar diye örnek verilen ülkelerin insana gerçek bakış açısını ortaya koyuyor.

Bush'un bu analizi, krizin gerçek yaratıcısı ABD'li çokuluslu tarım ve gıda şirketlerinin (ÇUŞ) başarıyla gizlenmesi açısından oldukça başarılı bir seçimdi. Ancak dedikleri doğru muydu, onu da biz analiz edelim.

Gıda krizinin ve fiyatların yükselmesinin sorumlusu Hindistan değil

Hindistan ekonomisi büyürken halkının büyük çoğunluğu küreselleşmenin bir sonucu olarak tarım arazilerini ve geçim kaynaklarını kaybetmeleri nedeniyle daha da fakirleşti. Birçok Hindistanlı, küreselleşme ve ticaretin liberalleştirilmesi dönemi öncesine göre daha az gıda maddesi tüketebiliyor. Bu insanların 1991'de yılda kişi başına 177 kg olan gıda tüketimleri günümüzde 152 kg'a kadar gerilemiş durumda. Hindistan'da ekonomik büyüme açlıkla birlikte geldi; her yıl beslenme yetersizliği nedeniyle 1 milyon çocuk ölüyor.

İşler, Bush'un konuşmasında vurguladığı "orta direk" açısından da iyiye gitmedi. Fakirlerin gıdaya ulaşımı ve geçim kaynakları tam anlamıyla yok edilirken, orta direk de küreselleşmenin ülkeye soktuğu abur cubur ve işlenmiş gıdalar ile daha sağlıksız beslenmeye başladı. Hindistan artık hem fakirlerin hem de zenginlerin kötü beslendiği bir ülke haline geldi. Dünyada hem en fazla aç çocuk hem de en fazla şeker hastası bu ülkede.

Hindistan %9'luk büyüme oranıyla süper ekonomik bir güç olarak algılanıyor. Ancak, bu büyüme köylünün arazisini kaybetmesine ve tarımsal üretimde tahribata yol açtı. Geçmişte köylü tohumunun %80'ini kendi ürettiyordu, kalan kıs-

masını da devletten temin ediyordu. Küreselleşme süreciyle biyoteknoloji devi Monsanto tohum pazarına girdi. Ülkede Monsanto büyürken birçok çiftçi ise hayatını kaybetti. Tekrar tohumluk elde edememe, güvenilir tohumlar ve yüksek maliyetler nedeniyle 150 binden fazla çiftçi intihar etti.

Çiftçinin pazar güvencesi vardı. Çiftçi kendi için farklı ekinler üretirken, ulusal pazar için de ağırlıklı olarak çeltik ve buğday üretirdi. Kazanç sorunu yoktu, ayrıca Kamu Dağıtım Sistemi vasıtasıyla fakirlere uygun fiyata gıda maddesi sağlanırdı. Küreselleşme, yerel ve ülkesel gıda ekonomisini çokuluslu tarım şirketlerinin kontrolündeki spekülasyonla küresel meta ticareti ile bütünleştirerek, hem çiftçiler hem de fakirlerin yararına olan önceki sistemi bozdu.

Günümüzde Hindistanlılar kişi başına daha az gıda tüketirken, uluslararası pazarlardan daha fazla soya ve buğday almaya zorlanıyor. Bu ithalatlar Dünya Ticaret Örgütü ve ABD hükümetinin yardımıyla çokuluslu tarım şirketleri tarafından Hindistan hükümetine dayatılıyor. Buğdayda ve bitkisel yağlarda Hindistan kendine yeter bir ülke olması nedeniyle bu tür ithalatlar daha önceleri yapılmıyordu. Zaten bu ithalatlar talepten kaynaklı da değil. Hindistan 1998 yılında, yeterli bitkisel yağ olması karşın soya ithal etti. ABD’de ton başına verilen 200 dolarlık destek nedeniyle bu ithalatlar dampinge neden oldu. Hindistan cevizi, hardal, susam, keten tohumu ve yerfıstığı üreticileri pazarlarını, gelirlerini ve geçim kaynaklarını kaybettiler. Sonuçta, geleneksel kültüründe endüstriyel yağ tüketilmeyen Hindistan’da sağlıklı bitkisel yağların yerini sağlıksız, genetiği değiştirilmiş soya ve palm yağları aldı.

Hindistan 2005 yılında kendine yeter miktarda buğday üretmesine karşın, ABD ile yapmış olduğu tarım anlaşmasının gereği olarak buğday ithal etti. Buradaki asıl amaç yerli üretimin zora sokulması ve ABD’li çokuluslu tarım şirketlerinin pazara girebilmesiydi. Bunun adı zorla beslemedir, serbest ticaret değil! Gelen buğday gıda olarak tüketilmeye uygun olmamasına karşın ABD, Hindistan’a sağlık standartlarını hafifletmesi yönünde baskı yaptı.

Yerli üretimin dünya çapında tahribatı gıda kıtlığına yol açıyor. Gıda çokuluslu tarım şirketlerinin egemenliğinde olduğunda ise fiyat ayarlamaları ve spekülasyonlarla kazanabildikleri kadar çok kazanmaya çalışıyorlar. Bu da fiyatları yukarı doğru çekiyor.

Bu durumlardan en çok etkilenen Hindistan ise görüldüğü üzere ABD Başkanı Bush tarafından, tam aksi olarak olumsuzlukların sorumlusu olarak gösteriliyor. Neden mi? Kendi ülkesinin, onun küresel finans kurumlarının ve çokuluslu tarım şirketlerinin foyası meydana çıkmasını diye.

Krizin ve fiyat yükselmelerinin suçlusu Çin de değil

Çin ve Hindistan gibi ülkelerin gıda krizi ve gıda fiyatlarındaki artışın sorumlusu olarak gösterilmelerinin nedenleri arasında ekonomilerinin gelişmesi sonucu daha iyi beslenmeleri ve hayvansal ürünlere kaymaları gösteriliyor.

Hindistan'da pek et tüketilmediğinden Çin'i de et tüketimi açısından inceleyelim. Çin'de 1990 yılında 1,1 milyon ton sığır eti tüketilirken, 2007 yılında tüketimin 7,4 milyon tona çıktığını görüyoruz. Ancak Çin tüketimde görülen bu artışı kendi iç üretimiyle karşıladı. Hatta küçük bir miktar sığır eti ihracatı dahi yaptı. Durum domuz etinde de aynı oldu. Süreç içerisinde 23 milyon tonluk artışla domuz eti tüketimi de 45 milyon tona ulaştı. Çin bu artışı da iç üretimle karşılayabildi. Kanatlı eti üretiminde de durum hemen hemen aynı oldu. Piliç tüketimi 2,4 milyon tondan 11,5 milyon tona yükseldi. Çin bu ihtiyacını karşılayabilmek için çok küçük bir miktar, sadece 124 bin ton ithalat yaptı.

Ağırlıklı olarak hayvan beslenmesinde kullanılan mısır üretimi açısından da Çin kendi tüketimini karşıladığı gibi önemli de bir ihracatçı. 2007 yılında 152 milyon ton mısır üreten Çin, bunun 149 milyon tonunu tüketmiş, stoklarında 39 milyon ton mısır var ve yılda 4-7 milyon ton arasında ihracat yapıyor. Ancak yaşanan meteorolojik olumsuzluklar nedeniyle 2007 yılındaki ihracatı 500 bin ton civarında gerçekleşti. Şu bir gerçek ki, et üretim ve tüketiminde olduğu gibi yem bağlamında da Çin kimseye yük olmuyor.

Çin'in ana besin kaynağı pirinçte durum ne oldu, ona da bir bakalım. Gıda krizinin yaşandığı 2007 yılında Çin 130 milyon ton pirinç üretirken, tüketimi 127 milyon ton olarak gerçekleşti. Yaklaşık 1,1 milyon ton pirinç de ihraç etti. Stoklarında da 37 milyon ton pirinç bulunuyor. Çin'in pirinç konusunda da herhangi bir suçlamayı hak etmediğini görüyoruz.

Asıl suçlulara ve işlevlerine yavaş yavaş girelim.

Biyoyakıt üretimi ve ÇUŞ'ler

Dünyada zaman zaman yaşanan petrol krizleri ve fiyatlarda görülen hızlı yükselişler kimi ülkeleri petrolün alternatifi enerji bitkilerinden biyoyakıt üretimine yönlendirdi. 2007 yılından itibaren petrol fiyatlarında görülen hızlı artış yine biyoyakıtları gündeme taşıdı.

Biyoyakıt üretiminin artması gıdaya ayrılan payın azalması, gıda üretmede kullanılacak alanların daralması ve gıda fiyatlarının yükselmesi anlamına geliyor.

Gıda fiyatlarındaki her yüzde 1'lik artış dünyada 16 milyon kişinin daha açlığa sürüklenmesi anlamına geliyor.

Petrolün alternatifi biyoyakıtta geleceği gören ÇUŞ'ler ve finans sektörü bu alana yöneliyor. Sektörlerine göre bu şirketleri aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

Tarım şirketleri; Cargill, Dupont, Syngenta, ConAgra, ADM, Bunge, China National Cereals, Marubeni, Oils and Foodstuffs Import and Export Corporation, Noble Group, Itochu, Louis Dreyfus;

Şeker şirketleri; British Sugar, Tate and Lyle, Edf and Man, Bajaj Hindusthan, Royal Nedalco, Tereos, Sucden, Cosan, Alco Group;

Palm yağı şirketleri; IOI, Peter Cremer, Wilmar;

Orman ürünleri şirketleri; Weyerhaeuser, Tembec;

Petrol şirketleri; Shell, BP, Total, Mitsubishi, Mitsui, Eni, Repsol, Chevron, Titan, Lukoil, Petrobras, Petro China, Baharat Petroleum, PT Medco, Gulf Oil;

Finans şirketleri; Rabobank, Soros, Morgan Stanley, Goldman Sachs, Societe Generale, Barclays, The Carlyle Group.

Biyoyakıt üretim hammaddelerinin ticareti de ÇUŞ'lerin kontrolündedir. ABD mısır ihracatını sadece 3 ÇUŞ yönetiyor. Küresel mısır tohumu üretimini 3 ÇUŞ elinde bulunduruyor ve Monsanto tek başına bu pazarın yüzde 41'ine hakim. Cargill, önemli şeker üreticilerinden Brezilya'nın en büyük şeker tüccarıdır. Avrupa'da soya üretiminin yüzde 80'ini 3 ÇUŞ, Brezilya'da yüzde 60'ını 5 ÇUŞ kontrolü altında tutuyor. Soya tohumu üretiminde Monsanto piyasanın yüzde 25'ine sahip.

Dünyanın en büyük mısır ihracatçısı ABD ürettiği mısırın yüzde 25'ini biyoyakıt üretimine ayırıyor. ABD Tarım Bakanlığı'nın açıklamalarına göre bu yıl bu oran yüzde 30'a yükselecek. Finans sihirbazı Soros ABD'de yılda 50 milyon ton mısırı biyoyakıtı dönüştürecek bir fabrika kuruyor. ABD'nin yılda 63 milyon ton mısır ihracatı olduğu düşünüldüğünde sadece Soros'un fabrikasının tam kapasiteyle çalışması, dünya piyasalarına insan ve hayvan beslenmesi amacıyla mısır verilmemesi anlamına geliyor.

Biyoyakıt üretilen enerji bitkileri (EB) ekimi dünyada hızla yayılıyor. Brezilya hükümeti ülkesinde 6 milyon hektar (mha) alanda EB ekildiğini belirtilirken, Inter-American Kalkınma Bankası raporlarına göre 120 mha alanda bu bitkiler ekiliyor.

Biyoyakıt lobisine göre ise 15 Afrika ülkesinde 379 mha alanda bu bitkiler ekiliyor. Kendi karnını doyuramayan Afrikalı, zenginin arabasının deposunu doldurmak için üretim yapıyor.

Hindistan hükümeti 2012 yılına kadar EB ekim alanlarını 14 mha'a genişleteceğini açıkladı.

Endonezya'da biyoyakıt üretimi amaçlı yağ palmyesi üretim alanı 1980'lerin ortalarına kadar 500 bin hektardı, günümüzde 6 mha'a ulaştı, hedef gelecek 20 yılda 20 mha'a ulaşmak. Bu bitkinin Kolombiya'da yetiştirme alanı 2003'te 188 bin hektardı, günümüzde 300 bin hektara ulaştı, birkaç yıl içinde 1 mha'a genişletilmesi hedefleniyor.

Yakın gelecekteki hedefler de dikkate alındığında sadece yukarıda bahsi geçen ülkelerdeki EB ekim alanları 600 mha'a yaklaşmış durumda. Dünyadaki tarım alanı miktarının 3 milyar 200 mha olduğu dikkate alındığında insan gıdası üretim alanlarının hızla küçülmekte olduğu ortaya çıkıyor.

Biyoyakıtların yaygınlaşması aynı zamanda genetiği değiştirilmiş tarım ürünlerinin (GDO-Genetiği Değiştirilmiş Organizma) de yaygınlaşması anlamına geliyor. Çokuluslu biyoteknoloji şirketleri GDO'ları insan gıdası olarak yaygınlaştıramıyorlar. İnsanlık gerek biyoçeşitliliği yok edecek, gerekse kendinin ve gelecek nesillerin sağlığını olumsuz etkileyecek GDO'lara karşı tüm gücüyle direniyor. Bu direnci kırabilmek için ise "Siz bilime mi karşısınız?" gibi tuhaf bir söylem geliştirildi. Biz insanlık yararına olan hiçbir bilime karşı değiliz. Ancak, şirketler ve yandaşları para kazansın diye çevre ve tüm insanlık felakete sürüklenemez. Buna da zaten bilim denemez!

Gıda en büyük silah

Her alanda olduğu gibi gıda alanında da sayısı 10'u geçmeyen ÇUŞ'ler dünyaya egemendir. Dünyada 850 milyon aç insan varken, gıda sadece birkaç kişi için muazzam bir para kazanma aracıdır. ÇUŞ'lerin alt şirketleri ve yüzlerce çeşit ticari markaları, gerçekte gıdayı kimin kontrolü altında tuttuğunu maskeleymektedir.

Bu bağlamda ülkemizde son olarak yaşanan TEKEL'in özelleştirilmesi olayına bir bakalım. Ülkemizde 1980'lerin ortalarına kadar tütün ve sigara sektöründe tam bir devlet tekeli varken, bu tarihten itibaren yabancı tütün ithalatına ve yetiştirilmesine izin verilmeye başlandı. Sabancı ile ortaklık kuran Philip Morris 1990'lı yılların başlarında topraklarımızda yabancı sigara üretimine başladı. Ancak, ÇUŞ'ler tüm çabalarına karşın piyasa paylarını istedikleri düzeye çıkaramadılar. En büyük rakipleri TEKEL'in ortadan kaldırılması gerekiyordu. Bu amaçla 2002 yılında yürürlüğe giren Tütün Yasası ile tütün üretimimiz ve tütün üreticisi

sayımızı hızla gerilemeye başladı. TEKEL'in piyasa payı her geçen gün küçüldü. Bu süreç Şubat 2008'de TEKEL'in British American Tobacco'ya (BAT) satılması ile son buldu. TEKEL özelleştirildiğinde piyasa payı yüzde 29 iken Philip Morris'inki ise yüzde 41 idi.

Philip Morris tek başına küresel sigara pazarının yüzde 50'sine sahiptir. Pek çoğumuz Philip Morris'i sadece tütün şirketi olarak biliriz. Oysa ülkemizde faaliyetine başladığında dünyanın en büyük gıda devlerinden biriydi. General Foods şirketini 1985 ve Kraft şirketini de 1988 yılında bünyesine katmıştı. Kraft Amerika Birleşik Devletleri'nin en büyük gıda üreticisidir. Philip Morris gıda işinden elde ettiği tüm gücü, tütün karşıtı yasaları engellemek üzere hükümetlere baskı yapmak için kullandı. Bu da ülkemize giren ilk sigara üreten ÇUŞ olmasını yeterince izah ediyordur.

Açlığa ya da tokluğa çokuluslu şirketler karar veriyor

Sadece 2 ÇUŞ, Cargill ve Archer Daniels Midland (AMD) dünya tahıl ticaretinin 2/3'sini kontrolleri altında tutuyorlar. Bu ÇUŞ'ler Dreyfus ve Bunge ile birlikte yağlı tohumlu bitkilerin küresel ticaretini de ellerinde bulunduruyorlar.

Cargill, Dreyfus ve Tate and Lyle dünya şeker pazarına hakimler.

Sadece 4 ÇUŞ Nestle, Altria, Procter and Gamble, Sara Lee dünya kahve pazarının yüzde 45'ine sahipler. Bu ÇUŞ'ler Cargill, AMD ve Swiss Klaus Jacobs ile birlikte dünya kakao ticaretini de yönetiyorlar.

Danone ve Nestle süt ürünleri ve mineral su pazarını ellerinde tutuyorlar. Nestle tüm çiftlik ürünlerinin işlenmesinde Kraft Foods'un da önünde dünyada bir numaradır.

Sadece 5 şirket, Chiquita, Dole, Del Monte, Noboa ve Fyffes muz piyasasının yüzde 80'ine sahipler.

Sadece 4 şirket, Monsanto, Dupont-Pioneer, Syngenta ve Limagrain küresel tohum pazarının yüzde 42'sini ve küresel tarım ilacı piyasasını ellerinde tutuyorlar.

Monsanto tek başına küresel mısır tohumu pazarının yüzde 41'ine, soya tohumu pazarının da yüzde 25'ine sahip. Monsanto 2004 yılında GDO'lu tarım yapılan arazilerin yüzde 88'inin tohumunu sattı. Bu oran GDO'lu mısırdaki yüzde 97, soyada yüzde 91 ve pamukta yüzde 63,5 oldu.

Bu şirketler insanları ne kadar düşünüyor ve nasıl para kazanıyorlar bir örnek verelim. 1996'da ABD'de yaşanan kuraklık ve hastalıktan buğday üretimi

olumsuz yönde etkilenince Cargill tonu 60 ila 100 dolardan Hindistan'dan buğday aldı ve dünya piyasalarına 230 ila 240 dolardan sattı. Yüzde 100'ün üzerinde bir kâr elde etti. Daha sonra buğday açığı veren Hindistan buğdayı tekrar Cargill'den çok daha yüksek fiyatla geri almak zorunda kaldı.

Açlar arttıkça ÇUŞ'lerin kazancı da artıyor

Gerek dünyadaki rezervlerinin artık sonuna yaklaşmış olması gerekse iklim değişikliğine yol açıyor olması nedeniyle petrolün yerine biyoyakıt üretimi popülerlik kazanmaya başladı. Bu olaylar olurken de geçen yıla göre petrolün varil fiyatı iki kat artarak 126 dolara kadar ulaştı. Bu da gıda fiyatları başta olmak üzere pek çok mal ve hizmetin fiyatının artmasına yol açtı.

Petrol fiyatlarının artışı petrol şirketlerinin yüksek kazanç elde etmesini sağlarken, gübrenin hammaddesini de oluşturması nedeniyle gübre fiyatları da hızla yükselmeye başladı. Ülkemizde gübre fiyatlarında son bir yılda ortalama yüzde yüzlük bir fiyat artışı yaşanmıştı.

Yaşanan verim düşüklüğünü azaltmak amacıyla gübreye olan talepte artış görülünce ABD'li Mosaic ve Kanadalı Potash Crop şirketleri Güneydoğu Asyalı üreticilere sattıkları gübre fiyatını yüzde 40 arttırırken, Latin Amerikalılar aynı gübreyi bu şirketlerden yüzde 85 daha pahalıya aldılar. Gübreye Hindistan geçen yıla göre yüzde 130, Çin ise yüzde 227 daha fazla para ödemek zorunda kaldı.

Küresel gübre şirketlerinin son bir yıllık kazançlarına baktığımızda ABD'li Mosaic şirketinin yüzde 141, Çin Sinochem şirketinin yüzde 95, Kanadalı Potash Corp şirketinin yüzde 72, Norveçli Yara şirketinin yüzde 44, İsraili ICL şirketinin yüzde 43 kazançlarını arttırdıklarını görüyoruz.

Petrol ve gübredeki fiyat artıştan sonra kazanma sırası gıda sektöründeki ÇUŞ'lere geldi. Bir önceki yıla göre geçen yıl Singapurlu Noble Group yüzde 92, ABD'li AMD yüzde 67, Bunge yüzde 49, Japon Marubeni yüzde 43, ABD'li Cargill yüzde 36, ConAgra yüzde 30 kazançlarını arttırdılar.

Bu yılın sadece ilk üç ayında Cargill geçen yılın ilk üç ayına göre kazancını yüzde 86 arttırdı. Bu gelişmeler, tarıma girdi sağlayan ÇUŞ'lerin ardından gıda satan ÇUŞ'lerin de hızlı bir kazanma periyodu içine girdiğini gösteriyor. Bu da 37 ülkede insanların niçin açız diye yürüyüp ölümlü gösterilerin olduğunu açıklıyor herhalde.

Sonuç olarak

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) küresel ölçekte bir gıda krizinin var olduğunu 2008 Martı'nda anlamaya başladı. Fiyatların aşırı yükselmiş olması nedeniyle de gıda yardımında açık oluşmaması için de ülkelerden 500 milyon dolarlık ek yardım talep etti. ABD bu çağrıya 770 milyon dolarlık bir katkıyla karşılık verdi. Tabii ki bu cömertlik dünya açları için değildi. Dünya Ticaret Örgütü'nün normal zamanda engel olacağı bir desteğin ABD'nin çokuluslu gıda ve tarım şirketlerine sunulması inceliği idi.

Dünyada gıdayı elinde bulunduran şirket sayısı 10'u bulmuyor. Dünyada açlık var oldukça da onların kazancı artıyor. Bu nedenle de kimlerin aç, kimlerin obez olacağına da onlar karar veriyor.

Pek çok gelişmekte olan ülkede, insan beslenmesinde önemli yeri olan patates üretiminde de büyük miktarda düşmeler yaşandı. Ancak patatesin fiyatı buğday, pirinç ya da mısır gibi hızlı bir artış göstermedi. Çünkü patatesi ülkeler kendilerine yetecek miktarda üretiyorlar, bu nedenle de patates diğer adı geçen ürünler gibi uluslararası ticarete konu olmadığından borsalarda işlem görmüyor, ÇUŞ'ler bu ürünün peşine düşmüyor ve fiyatı da diğerleri gibi hızla artmıyor.

Gıda emperyalizmine karşı mücadelede ülkeler ÇUŞ'lere karşı işbirliği yapmalı, çiftçi gerçek anlamda örgütlenmeli, tohum egemenliğine kavuşmalı, endüstriyel tarım yerine daha doğayla dost bir tarım modeline geçilmeli, güçlü üretici ve tüketici kooperatifleri kurulmalı, kamu iktisadi teşebbüsleri (KİT) yeniden inşa edilmeli, en önemlisi de yerel üretim ve yerel pazarlar oluşturulmalı, en büyük yıkımı oluşturan ihracata yönelik çılgınca üretim ve desteklerden dünya vazgeçmeli-geçirilmelidir. □

Kaynakça

Charlie Kimber, Corporations that Control World's Food, Socialist Worker, issue 1812, 10 August 2002

<http://www.socialistworker.co.uk/art.php?id=5070>

Esmé Choonara, Food Prices Rises Will Kill Millions, Socialist Worker, issue 2090, 1 March 2008

<http://www.socialistworker.co.uk/art.php?id=14293>

Grain, Stop the Agrofuel Craze, Seedling, July 2007 http://www.grain.org/seedling_files/seed-07-07-2-en.pdf

Grain, Making A Killing from Hunger, April 2008

http://www.grain.org/articles_files/atg-16-en.pdf

Jacques Berthelot, Food Sovereignty, Agricultural Prices and World Markets, Forum on Food Sovereignty, Niamey, 7-10 November 2006

www.roppa.info

Vandana Shiva, The Food Emergency and Food Myths, Seedling, July 2008

http://www.grain.org/seedling_files/seed-08-07-3.pdf

United States Department of Agriculture (USDA), Foreign Agricultural Service (FAS), Grain: World Markets and Trade, July 2008

<http://www.fas.usda.gov/grain/circular/2008/07-08/grainfull07-08.pdf>